

Filozofski fakultet iz studentske perspektive

UVODNA RIJEČ

Kao autorici teksta za Monografiju i apsolvenci dvopredmetnoga studija etnologije i kulturne antropologije te komparativne književnosti skorašnji završetak studija poticajan je okvir za autorefleksivno promišljanje o iskustvu studiranja na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Započevši studij ak. god. 2017/18., novostečena znanja i vještine u kontekstu društveno-humanističkih znanosti ubrzo su mi pružili brojne prilike za uspješan akademski razvoj, ali i otvorili posve nove poglede na svijet te pridonijeli dubljem razumijevanju ljudi, društava i kultura, što osobno smatram najdragocjenijim znanjem koje sam stekla u visokome obrazovanju. Mogućnost odabira dvopredmetne kombinacije studija te općenito velik izbor studijskih programa i odabir izbornih kolegija unutar njih vrijedan su temelj za njegovanje interdisciplinarnog pristupa nužna u suvremenoj akademskoj zajednici. Usto široka mogućnost odabira omogućuje određenu slobodu u individualnu oblikovanju studija i usmjeravanju akademskih interesa svakoga od studenata. Na temelju vlastitih studentskih iskustava smatram da Fakultet pruža različite prilike svakomu tko je za njih otvoren i zainteresiran. Kako bi se te prilike prepoznale, potrebno je njegovati dobru suradnju svih sastavnica Fakulteta, pravednu komunikaciju između studenata i profesora te višesmjernu dijaloge o nužnim unapređenjima – u tome je ključ jačanja pozitivna iskustva studiranja, čijem je oblikovanju uvijek iznova potrebno težiti zajedničkim naporima svih aktera.

O STUDENTSKOME DJELOVANJU

Osim mogućnosti koje Fakultet kao visokoobrazovna ustanova pruža (kao što su primjerice sudjelovanje na projektima u sklopu pojedinih odsjeka, terenska i praktična nastava, studiranje u inozemstvu u okviru programâ CEEPUS i Erasmus+, stručne prakse itd.) znatan se broj studentica i studenata Fakulteta tijekom studiranja uključuje u rad brojnih i različitih studentskih djelatnosti, u kojima prepoznaju prilike i mogućnosti za dodatan akademski, ali i osobni razvoj, što ponajviše dolazi do izražaja u dugoj tradiciji djelovanja studentskih udruga. Kao pripadnici studentskoga kolektiva zagrebačkoga Filozofskoga fakulteta osobito mi je inspirativno biti okružena perspektivnim mladim ljudima koji se ne zalažu samo za sebe već svojim trudom i angažmanom na mnogobrojne načine pružaju boljitak studentskoj zajednici te njeguju međusobnu suradnju, razumijevanje i toleranciju. Filozofski fakultet odlikuje se brojnim studentskim djelatnostima i inicijativama koje promiču studentske interese, kojih najveći dio počiva na naporima neovisnih studentskih udruga. Savez studentskih udruga Filozofskoga fakulteta (SSUFF) krovna je organizacija koja okuplja i povezuje studentske udruge koje djeluju pri Fakultetu. Za studente je posebice važno tijelo Studentski zbor Filozofskoga fakulteta (SZFFZG), kojega je zadaća zastupati prava studenata, osiguravati kvalitetu studijskoga procesa i imenovati studentskoga pravobranitelja kojemu se studenti Fakulteta u slučaju potrebe mogu obratiti. Također važno je uputiti na rad studentskog Informativnog centra Filozofskoga fakulteta, koji je koncipiran kao produžetak

Nastup Concordie discors u crkvi Am Hof u Beču povodom 150. obljetnice zagrebačkoga Filozofskoga fakulteta, 2024. Autor fotografije: Željko Batarilo.

Studentske službe, a vode ga studentice i studenti koji pružaju veliku podršku funkcioniranju svakodnevice studiranja. Infocentar pouzdan je izvor točnih i aktualnih informacija, relevantnih za sve studente.

U kontekstu studentskog iskustva potrebno je istaknuti i rad Ureda za studente s invaliditetom, u kojemu značajan dio podrške predstavlja dobrovoljni angažman studenta-asistenta, odnosno studenata Filozofskoga fakulteta koji studentima s invaliditetom asistiraju u fakultetskoj svakodnevici. Nije naodmet spomenuti i da je 2020. godine u predvorju Fakulteta uređen dnevni boravak namijenjen ponajprije studentima s invaliditetom, koji funkcionira kao inkluzivan prostor za rad i boravak, pružajući svim studenticama i studentima ljepše i ugodnije iskustvo boravka u prostoru Fakulteta.

Nadalje, u pregledu studentskih djelatnosti neizostavan je Akademski zbor Filozofskoga fakulteta *Concordia discors*, mješoviti pjevački zbor koji djeluje od 2010. godine i okuplja stotinjak članova, poglavito studenata Fakulteta. Predanost, talent i entuzijizam odlike su kojima Zbor sustavno dokazuje svoju kvalitetu, kontinuirano postižući brojne i zapažene uspjehe na natjecanjima i različitim koncertnim programima. Filozofski fakultet Zboru je dodijelio godišnju Nagradu Franjo Marković za doprinos umjetničkomu djelovanju na Fakultetu za ak. god. 2010/11. K tomu 2020. godine, povodom desete obljetnice djelovanja Akademskoga zbora, posebnim priznanjem Filozofskoga fakulteta nagrađeni su njegovi dirigenti Marina Jurković, Vinko Karmelić i Lobel Filipić.

Nakon tri godine prekida zbog pandemije godine 2023. ponovno je održan Open Air, koncert i tulum u organizaciji KSFF-a kojim se već tradicionalno obilježava kraj nastave u ljetnome semestru. Fotografiju ustupio Klub studenata Filozofskoga fakulteta, autorica: Jona Tomić.

Najstariju i ujedno najbrojniju studentsku udrugu predstavlja studentima omiljeni Klub studenata Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (KSFF), koji formalno djeluje od 1990. godine i u dobro poznatu prostoriju Fakulteta okuplja sve zainteresirane za svakodnevno neformalno druženje ili angažman u volonterskim sekcijama kluba radi jačanja studentske zajednice i pružanja različitih sadržaja koji obogaćuju iskustvo studiranja na FFZG-u izvan okvira formalnog obrazovanja. U okviru KSFF-a djeluje i studentska LGBTIQ-inicijativa Filozofskoga fakulteta *AUT*, koja promiče prava LGBTIQ-pripadnica i pripadnika studentskoga kolektiva te educira akademsku zajednicu o važnosti unapređivanja njihova položaja.

Važno je spomenuti i noviju studentsku inicijativu *Zeleni Filozofski*, pokrenutu 2019. godine, kojoj je cilj razvijati klimatski osviještenu i aktivnu fakultetsku zajednicu te pružati neformalnu edukaciju o klimatskim temama. Osim što to radi putem društvenih mreža, inicijativa organizira i edukativna druženja u prostoru Fakulteta.

PREGLED AKTIVNIH STUDENSKIH KLUBOVA

Daleko najveći broj udruga predstavljaju studentski klubovi pojedinih odsjeka, koji se osnivaju kako bi ponudili izvanfakultetske sadržaje koji studente povezuju, potiču njihove interese i angažman te promiču znanstvenu disciplinu unutar koje se formiraju. Neke su od glavnih aktivnosti klubova organizacija studentskih konferencija i simpozija, izdavačka djelatnost, program pružanja podrške brucšima pojedinih odsjeka, organiziranje neformalnih radionica, druženja i drugih sadržaja. Spomenut ću klubove kojima je

Studentska inicijativa Zeleni Filozofski, 2023. godine organizirala je sjetvu i sadnju cvjetnih gredica u sklopu projekta uspostave vrta ispred Fakulteta. Izvor: Instagram-profil Zelenoga Filozofskoga.

terenska istraživanja u suradnji s lokalnim zajednicama, studentske konferencije, filmske večeri, radionice i druženja te izdaje časopis *Kazivač*.

Klub studenata fonetike *Eufonija* djeluje od 2013. godine, a već iduće godine započeo je s uspješnim projektom učenja govorništva u sklopu godišnjeg održavanja FonET-a, edukacijskoga treninga namijenjena svima koji nisu fonetičari.

Klub studenata indologije *Taraṅgiṇī* djeluje više od deset godina, aktivno promičući matični Odsjek. Klub raznovrsnim neformalnim događanjima nastoji povezati studente te približiti struku široj javnosti. Od 2009. godine Klub zajedno s kolegama iz Poljske organizira studentsku konferenciju *Middle European Students of Indology Conference*.

moguće pratiti recentniju djelatnost i to od ak. god. 2017/18, koja se u ovome tekstu uzima kao početni okvir promišljanja suvremenosti jer uglavnom pokriva sadašnje generacije studenata. Dakako, većina je klubova osnovana mnogo ranije, no neki su od njih osnovani bez formalna postupka registracije te su u međuvremenu prestali djelovati. U nastavku pružam pregled aktivnih i registriranih studentskih klubova.

Klub studenata anglistike *X.a* osnovan je 2000. godine. Kao njegove recentne aktivnosti ističu se izdavanje časopisa *Patchwork* i program mentoriranja bruceša *Big Sibling*.

Klub studenata antropologije *Prometheus* osnovan je 2016. godine te se njegovo djelovanje nastavlja na nekadašnji Klub antropologa *Anthropos*. Klub izdaje studentski časopis *Antropološki almanah*.

Klub studenata bohemistike *ŘÍP* osnovan je 2022. godine u okviru kolegija Jezične vježbe češkoga jezika pri Odsjeku za zapadnoslavenske jezike i književnosti. Od iste godine Klub organizira godišnju međunarodnu konferenciju mladih bohemista *Bohemikon*. Do sada je organizirao tematske izlete u Ljubljani i Daruvar, nekoliko književnih i filmskih kvizova te filmsku projekciju i slušaonicu češke glazbe.

Klub studenata etnologije i kulturne antropologije (KSEKA) djeluje od 2013. godine kao nastavak staroga kluba *Domaći*. KSEKA organizira

Klub studenata pedagogije na Fakultetu je održao prvi znanstveno-stručni skup pod nazivom Pedagoška pletenica: umrežavanjem do osnaživanja, 2023. Izvor: Klub studenata pedagogije.

Klub studenata informacijskih znanosti osnovan je 2007. godine s ciljem povezivanja studenata i dijeljenja iskustva, znanja i vještina. Klub sudjeluje na godišnjoj konferenciji studenata informacijskih znanosti *InfoDaska*, održava radionice i kvizove te sudjeluje na predstavljanjima klubova i udruga kao što su Smotra studentskih udruga te Smotra Sveučilišta u Zagrebu.

Klub studenata južne slavistike A-302 nastao je iz želje studenata da izravnim sudjelovanjem u akademskom životu promiču južnoslavenske jezike i kulturu. Klub organizira studentske projekte i neformalna druženja te izdaje časopis za južnoslavenske teme *Balkan Express*.

Klub studenata klasične filologije *Initium* osnovan je 2022. godine s ciljem promicanja klasične filologije, a to čini održavanjem radionica, seminara, skupova i simpozija, čime nastoji poticati studentski interes za raznorodne teme iz struke.

Klub studenata komparativne književnosti *K.* od osnivanja 1999. godine okuplja studente matičnog Odsjeka, bavi se održavanjem studentskih konferencija, izdavanjem časopisa za književnost, književnu i kulturalnu teoriju *K.* te organiziranjem studentskih druženja. Unutar Kluba djeluje uspješna kazališna sekcija *Teatar K.*

Klub studenata psihologije STUP održao je osmi kongres studenata psihologije pod nazivom Psihozija, 2022. Izvor: Klub studenata psihologije.

Klub studenata kroatistike *Skup* dosadašnjim je aktivnostima obuhvatio program mentoriranja bruća, organizaciju studentske *K(r)onferencije* te je organizirao druženja svojih studenata. Nekoliko je godina objavljivao studentski časopis *Jat*.

Klub studenata lingvistike *KSL Asterisk* osnovan je 1985. godine, najprije pod imenom Klub studenata opće lingvistike *SOL*, a recentna aktivnost kluba uključuje organiziranje predavanja iz različitih lingvističkih područja s ciljem populariziranja struke izvan akademskih krugova.

Klub studenata pedagogije osnovan je 2018. godine te otada ostvaruje brojne i uspješne suradnje u okviru formalnoga i neformalnoga obrazovanja, organizira znanstveno-stručne skupove, provodi radionice te priprema edukativne i promotivne materijale kojima pedagošku struku približava javnosti.

Klub studenata polonistike *Žubr* osnovan je 1994. godine te samostalno ili u suradnji s Katedrom za poljski jezik i književnost redovito organizira studentske aktivnosti kao što su filmske večeri polonista, druženja i radionice povodom Uskrsa i Božića te kvizove. Početkom 2024. godine Klub je organizirao prvu prevodilačku radionicu, a posebno vrijedi istaknuti tradiciju obilježavanja tzv. Andrzejki povodom blagdana sv. Andrije, koji se u poljskoj kulturi slavi u noći između 29. i 30. studenoga.

Članovi Kluba studenata sociologije *Diskrepancija* predstavili su svoje djelovanje i aktivnosti tijekom Orijentacijskih dana za bruceše na Filozofskome fakultetu 2021. godine. Izvor: Facebook-profil kluba *Diskrepancija*.

Klub studenata povijesti *ISHA Zagreb* osnovan je 2004. godine, a od iste godine kontinuirano izlazi studentski časopis *Pro tempore*. Od 2021. godine Klub organizira studentske znanstvene skupove.

Klub studenata povijesti umjetnosti Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (*KSPUFF*) osnovan je 1996. godine. Kao njegove najvažnije i dugogodišnje aktivnosti ističu se organizacija međunarodnoga kongresa studenata povijesti umjetnosti te izdavanje studentskoga časopisa *Kontrapost*. Uz Klub zapažena je i aktivnost studentske virtualne platforme *Kulturflux*, koju su studenti matičnog Odsjeka pokrenuli 2016. godine, a posvećena je vizualnoj umjetnosti i kulturi.

Klub studenata psihologije *STUP* osnovan je 1993. godine te organizira brojne formalne i neformalne aktivnosti i edukacije za studente, teži promicanju struke te povezivanju i suradnji s drugim organizacijama. Od 2011. Klub organizira skup studenata psihologije pod nazivom *Psihozij*, a 2017. je započeo s izdavanjem studentskog časopisa *Psychē*.

Klub studenata rusistike *Puškin* osnovan je 2022. godine, a već je sljedeće godine organizirao i proveo prvu znanstveno-stručnu konferenciju mladih slavista pod nazivom *PhiloSlavicon*. Usto Klub organizira radionice za studente i stručna predavanja.

Studijski posjet Istanbulu u organizaciji Kluba studenata turkologije, 2019. Izvor: Klub studenata turkologije.

Klub studenata sociologije *Diskrepancija* osnovan je 1988. godine te slovi za jednu od najaktivnijih studentskih udruga na Sveučilištu u Zagrebu. Samostalno ili u suradnji s drugim udrugama organizira brojne aktivnosti kojima popularizira struku, kao što su znanstveni simpoziji, tribine, kružoci i filmske večeri. Klub izdaje i istoimeni studentski časopis.

Klub studenata turkologije osnovan je 2008. godine, a značajniju aktivnost bilježi od 2018. Klub organizira studentske konferencije, surađuje s turskim veleposlanstvom i drugim za studijski program relevantnim institucijama, organizira jezične radionice i brojne druge aktivnosti.

Klub studenata ukrajinistike Sveučilišta u Zagrebu s radom je započeo 2012. godine s ciljem promicanja književnih, kulturnih i društvenih veza između studenata iz Hrvatske i Ukrajine. Organiziranjem kulturnih događanja te različitim neformalnim aktivnostima približava ukrajinistiku svima zainteresiranima.

Udruženje studenata filozofije (USF) osnovano je 1994. godine te od tada organizira studentske simpozije, izdaje časopis *Čemu*, održava tribine i okrugle stolove te njeguje međunarodne suradnje s inozemnim studentima filozofije.

Novoosnovano udruženje studenata filozofije (NOUS) od 2021. godine izdaje studentski časopis *Nous-pojava*, a usto aktivno organizira simpozije, kružoke, filmske večeri i filozofske rasprave.

Posljednje predavanje profesora Stjepana Damjanovića u dvorani D7, 2017. Studenti su profesora iznenadili gromoglasnim oproštajem Izvor: Klub studenata kroatistike SKUP.

Studenti pojedinih odsjeka aktivno uređuju i objavljuju studentske časopise i izvan okvira studentskih klubova i udruga, primjerice studenti Odsjeka za arheologiju (časopis *Fragmenti*, osnovan 2003, a kontinuirano izlazi od 2017.) te Odsjeka za germanistiku (časopis *Germanist*, izlazi od 2022. godine).

SUVREMENO ISKUSTVO STUDIRANJA NA FILOZOFSKOME FAKULTETU

Pri osvrtu na studentske djelatnosti, djelovanje klubova, inicijative, ali i sveukupno studiranje danas potrebno je naglasiti važnost virtualnih kanala komunikacije jer je većina spomenutih udruga, klubova i inicijativa aktivna na društvenim mrežama koje pružaju možda i najveći prostor studentskim nastojanjima da pravodobno oglašavaju informacije, educiraju studente i širu javnost te promoviraju svoje ciljeve. Virtualni svijet kao jedna od suvremenih komponenti akademskog obrazovanja danas je rijetko komu nepoznanica, štoviše nekima od nas gotovo je i previše poznat. Naime moj je studij, kao i studij brojnih drugih studentica i studenata, trajno obilježen specifičnim okolnostima pandemije, koja je 2020. godine stubokom izmijenila sve segmente društva, a i cjelokupno iskustvo studiranja na Fakultetu, koje se u iznimno kratku roku moralo prilagoditi na uvjete virtualne nastave. Uz potres, kao još jednu izvanrednu okolnost iste godine, svi studenti i djelatnici Fakulteta našli su se u posve nepoznatu i neočekivanu okruženju, a time se stvorilo izrazito ozračje međusobne tolerancije, pomoći, empatije i razumijevanja. Ne treba zaboraviti ni hvalevrijedne napore svih

fakultetskih službi u tom razdoblju, a osobito fakultetskoga Centra za potporu e-učenju, koji je osim tehničke pomoći studentima osiguravao tada vrlo utješnu komunikaciju na društvenoj mreži *Facebook*, koju i danas rado ispunjavaju svojim srdačnim objavama. Na sličan način aktivna je i Knjižnica Filozofskog fakulteta, koja je brojnim studentima drago i ugodno mjesto fizičkoga boravka, a na društvenim mrežama održava izravnu komunikaciju sa studentima te svakodnevno objavljuje edukativan i informativan sadržaj.

Dakako, ispisivanje doživljaja studiranja i studentskog iskustva na najvećoj društveno-humanističkoj obrazovnoj ustanovi u Hrvatskoj nipošto se ne može svesti na jedinstven i jednoznačan prikaz, stoga se upravo pripuštanje višeglasja u ovo poglavlje nameće logičnim izborom za osvještavanje heterogenosti kao jedne od temeljnih odlika koje Filozofski fakultet njeguje u svojem pristupu nastavi i znanosti. Devetero kolegica i kolega, sadašnjih studentica i studenata, pridonijelo je ovom poglavlju osobnim iskazima u kojima su opisali vlastito iskustvo studiranja, naveli kompetencije, znanja i vještine koje su stekli, objasnili kako je studij utjecao na njihov osobni i profesionalni razvoj te podijelili mišljenje o tome koje će vrijednosti stečene na Fakultetu ponijeti sa sobom nakon završetka studija. Odabir studenata temeljio se na tome da se zahvate iskustva s različitih studijskih grupa na prijediplomskoj i diplomskoj razini te iskustva nekoliko studenata aktivnih u nekima od navedenih studentskih djelatnosti. Putem pismene i neformalne komunikacije odabrahe studente zamolila sam da oblikuju svoj iskaz o Fakultetu na temelju triju polazišnih pitanja:

1. Opišite svoje iskustvo studiranja na Filozofskome fakultetu u Zagrebu. Što biste izdvojili kao najznačajniji dio tog iskustva?
2. Koje ste kompetencije, znanja i vještine stekli tijekom studiranja na Filozofskome fakultetu?
3. Koje ćete vrijednosti stečene na Fakultetu ponijeti sa sobom nakon završetka studija i mislite li da će one utjecati na Vaš daljnji osobni i profesionalni razvoj?

O konačnoj strukturi i opsegu svojih odgovora studenti su odlučivali individualno, kako bi svatko od njih dobio priliku da vlastito iskustvo studiranja izrazi na autentičan i sebi svojstven način. Njihove iskaze prenosim u cijelosti kao vrijedne i trajne zapise koji svjedoče o tome što današnje studiranje na našem Fakultetu u konačnici pruža te kako nas izgrađuje kao članice i članove akademske zajednice.

KRISTINA KRAKIĆ

PRIJEDIPLOMSKI STUDIJ ANTROPOLOGIJE I ANGLISTIKE.

Isprva nisam znala što očekivati od Fakulteta, nisam znala ni hoću li se pronaći u onome što sam upisala, no s vremenom je sve sjelo na svoje mjesto. Filozofski je definitivno mjesto gdje se može pronaći ponešto za svakoga, gdje se nalazi toliko različitih i posebnih ljudi, s puno prilika za one koji su im otvoreni. Kao netko tko na faks nije došao s navikom da uči i odgovorno se nosi s obvezama svakako bih rekla da sam tijekom zadnje dvije godine naučila odgovorno i na vrijeme se nositi s obvezama. Ono što je odigralo veliku ulogu u tome je i Knjižnica našega Fakulteta, odlično mjesto za nas koji smo ostavljali sve za zadnji tren, ali u knjižnici osjetimo potrebu raditi jer to i ostali u njoj rade. Isto tako smatram da sam odabirom svojih studijskih grupa i znanjima stečenima na njima drugačija kao osoba, s nekim novim ili drugačijim pogledima i stavovima.

Znanja i vrijednosti stečene na studiju definitivno su u meni pobudili interes i ljubav prema onomu što studiram. Ponajprije samostalno provođenje istraživanja na antropologiji i sva vrata koja su mi se otvorila

nakon nekih radova (uredništvo u časopisu, sudjelovanje na skupovima, slanje rada na objavu u međunarodnom časopisu...) pokazalo mi je s čime se potencijalno mogu baviti jednoga dana te me pisanjem radova „po PS-u“ pripremila za neke nadolazeće dane.

LANA STORJAK

PRIJEDIPLOMSKI STUDIJ PEDAGOGIJE.

Moje iskustvo studiranja na Filozofskome fakultetu započelo je u listopadu 2020. godine, a popraćeno je brojnim izazovima, ali i inspirativnim trenucima koji su me pomogli oblikovati u ono što sam danas. Za Filozofski sam se fakultet odlučila upravo zbog raznolikosti studijskih programa koje nudi te mogućnosti obrazovanja koje je u skladu s mojim vlastitim interesima. Na tom su putu podrška i suradnja unutar fakultetske zajednice izuzetno bitne, a na našem Fakultetu one ne manjkaju. Upravo bih tu podršku istaknula kao najznačajniji dio svojega studentskog iskustva – srdačnost profesora, spremnost na pomoć naših službi (pogotovo Infocentra), ažurno rješavanje problema unutar Fakulteta od strane Uprave i neizostavan dio – kolege koji su uvijek tu da poprave dan.

Tijekom studiranja stekla sam brojne kompetencije, znanja i vještine koje će mi zasigurno biti od koristi tijekom cijeloga života. Naučila sam kako kritički razmišljati, analizirati kompleksne informacije, izražavati svoje misli na jasan i artikuliran način, surađivati s različitim ljudima, ali i uspješno rješavati probleme, ako i kada do njih dođe. Također razvila sam istraživački duh, sposobnosti timskoga rada i komunikacijske vještine, koje su dragocjene kako u osobnom tako i u profesionalnom kontekstu.

Upravo su komunikacijske vještine ono što nužno mora biti razvijeno za rad u Infocentru našega Fakulteta, kojega sam voditeljica od 1. srpnja 2023. Jedna od naših najvažnijih uloga jest pružiti podršku studentima, čime svaki dan imamo priliku direktno utjecati na njihov uspjeh, pružajući im informacije, smjernice, podršku u teškim situacijama te rješavanjem njihovih pitanja i problema. Pružanjem ključnih i provjerenih informacija koje olakšavaju posao našim administrativnim službama studentima poboljšavamo iskustvo studiranja na Fakultetu. Naš je kolektiv poprilično malen, broji svega četiri djelatnice uključujući mene kao voditeljicu Centra, no upravo je to ono što nas čini snažnim timom koji se uspijeva nositi sa svakom zadaćom koja je pred nas stavljena. Ono što mene motivira za rad u Infocentru jest svakodnevno pružanje pomoći i olakšavanje života studentima, čime bar na neki malen način doprinosim njihovom uspjehu.

Najvažnija vrijednost koju sam stekla na Fakultetu jest otvorenost prema različitostima i različitim perspektivama. Naučila sam kakvu važnost u društvu i radu imaju empatija, tolerancija i razumijevanje, a sigurna sam da će te vrijednosti imati dubok utjecaj na moj daljnji osobni i profesionalni razvoj, pomažući mi da budem bolji komunikator, timski igrač i građanin globalnog društva.

DORA BIĆANIĆ

PRIJEDIPLOMSKI STUDIJ INDOLOGIJE I FILOZOFIJE.

Studiranje je samo po sebi avantura svoje vrste, no ako imate sreće da izaberete studij u kojem se pronađete, kao što sam se ja pronašla u studiju indologije, ipak će uz stres i obaveze prevladati pozitivna iskustva. A najviše bih izdvojila odnos profesora prema studentima. Mislim da je količina korektnosti i poštovanja profesora prema studentima nešto čime se zaista možemo pohvaliti.

S obzirom na šarenu i opsežnu količinu gradiva, koja je zaista sama po sebi predivna za učenje, ovaj studij naučio me kako se organizirati s vremenom i pogurati sebe da učinim više nego što mislim da mogu. Poboljšao mi je vještinu pamćenja, podignuo disciplinu i dao novu, a zanimljivu perspektivu kako na učenje jezika tako i na život. Studij indologije pruža zaista mnogo, no izdvojila bih vještinu komunikacije, odnosa prema ljudima i nešto što smatram izuzetno bitnim – samopouzdanje oko vlastitog uspjeha.

LINA ĆUK

DIPLOMSKI STUDIJ POVIJESTI UMJETNOSTI TE ETNOLOGIJE I KULTURNE ANTROPOLOGIJE.

Studij na Filozofskome fakultetu svakako je najljepši period mogega školovanja. Ne znam kako bi bilo da sam upisala neki drugi fakultet, no studirati na Filozofskom značilo je imati određenu slobodu, a to se očitovalo u samostalnu odabiru kolegija, a time i rasporeda (većinu vremena). Za mene su ipak najbitniji ljudi koje sam upoznala i koji su obogatili moje studentske dane. Ima ta neka toplina u svakoj studentici i studentu koje sam upoznala. Većina njih su samo poznanici i kolege, no njihova prisutnost uvijek bi me obradovala. Najbitniji su oni ljudi s kojima sam polako gradila prijateljstvo, za koje se nadam(o) da će opstati i nakon studentskih dana. Prijateljstvo negujemo komunikacijom i razumijevanjem, tako da ne vjerujem(o) da će se ti odnosi gasiti nakon diplome. U osnovnoj i srednjoj nisam imala takva duboka prijateljstva, no vjerujem da takav slučaj neće biti nakon diplomiranja na Filozofskom. Vjerujem da nas je sve izgradila neka posebna energija na našem Fakultetu.

Vjerujem da ću postati svjesna svojih kompetencija, znanja i vještina tek kada diplomiram. Ipak, bojim se da sam za vrijeme studiranja više ganjala ECTS-e i prosjek, dok su neka praktična znanja koja bi mi olakšala u budućnosti ostala zatomljena. Svjesna sam da se kao studentica nikada nisam previše trgala kako bih stekla neka praktična znanja, no često za to nisam imala vremena ili u tom trenutku ne bih bila voljna. Na predavanjima bih se rijetko upuštala u rasprave, za koje vjerujem da bi mi koristile u razvitku kritičkog razmišljanja, no uvijek je postojao neki strah od iznošenja vlastitih misli i stavova. Možda jedina stvar koju zamjeram profesorima jest ta što nas od samih početaka nisu tjerali iz zone komfora i što seminare nisu organizirali kao neke debate. Žao mi je što su seminari nerijetko organizirani kao produžetak predavanja u kojemu glavnu riječ vodi profesorica ili profesor, a ako se od nas i zatraži neko mišljenje, kad ono izostane, s gradivom se nastavlja dalje. Vjerujem da ni profesorima nije jednostavno u tim situacijama, no još nas se kao bruceše trebalo potaknuti da kao budući akademski građani društvenog usmjerenja trebamo aktivno iznositi vlastita razmišljanja kako bismo u budućnosti (ali i za vrijeme studiranja) bili sposobni ukazati na manjkavosti u društvu, a potom ih bili u stanju i mijenjati.

Iako trenutno nisam u mogućnosti sagledati širu sliku stečenih kompetencija i vještina, vjerujem da ću jednom kad krenem raditi biti u stanju izvući najbolje iz svega onog što sam svjesno i/ili nesvjesno naučila na studiju. Po meni najveća je vrijednost Filozofskoga fakulteta što okuplja različite ljude. Vjerujem da sam mnoga znanja ipak tokom studiranja upila i vjerujem da ću ih u ključnome momentu biti u stanju primijeniti, no važnija od znanja stečenih u predavaonicama jesu iskustva koja sam stekla izvan njih. Za mene, studenticu društvenog usmjerenja, vjerojatno ne postoji bolji način za poticanje osobnog i profesionalnog razvoja od bivanja među ljudima koji su rznica različitosti u svakom smislu te riječi.

RUBEN FINDERLE**DIPLOMSKI STUDIJ KOMPARATIVNE KNJIŽEVNOSTI TE RUSKOGA JEZIKA I KNJIŽEVNOSTI.**

Kad sam tek došao na faks, nisam znao što očekivati od novog okruženja, no s vremenom sam se ustalio i unio u svoju strast o književnosti i jezicima. Najdraži će mi dio iskustva svakako ostati KSFF kao toplo i ugodno mjesto za druženje.

Stekao sam znanja i vještine potrebne za proučavanje i analizu književnih i filmskih djela, kao i znanje o lingvističkim i drugim aspektima proučavanja jezika. Također sam produbio i rafinirao svoj umjetnički ukus, vokabular te opće znanje o umjetnosti. Mislim da će mi stečene vještine uvelike pozitivno utjecati na profesionalni i osobni život, a to su primarno osjećaj za rad, disciplina, vještina organizacije te poštovanje za zajednicu. Shvatio sam uvelike i da život ne treba shvaćati previše ozbiljno jer onda gubimo doticaj sa stvarima koje su uistinu važne u njemu, poput prijateljstava i zdravlja, kako fizičkog tako i mentalnog.

MATIJA NIKOLIĆ**DIPLOMSKI STUDIJ PSIHLOGIJE.**

Mnogo bih toga mogao reći o svojem iskustvu studiranja na Filozofskome fakultetu jer ovih je šest godina bilo jedno od najuzbudljivijih, najturbulentnijih i najviše definirajućih perioda u mojem životu. Dobra početna točka za opisivanje svojeg iskustva zapravo je trenutna točka u kojoj se nalazim. Studiram drugu godinu diplomskoga studija psihologije, a to mi je ujedno i zadnja godina. Zato me trenutačno hvataju snažni osjećaji nostalgije i tuge. Naravno jasno mi je da ti osjećaji nisu racionalni jer ovo je samo sljedeći korak u mojem životu. Na kraju krajeva svjestan sam da ne možemo biti studenti do kraja života.

Ti osjećaji nisu racionalni, ali su isto tako i normalni. Svjestan sam zašto doživljavam osjećaje vezane uz kraj studija. Oni su uzrokovani činjenicom da je zadnjih šest godina Filozofski fakultet bio moj dom u kojem sam se osjećao ugodno, a nitko ne voli promjene. To je jedna od stvari koju sam vrlo rano tijekom studija shvatio. Već nakon par mjeseci studiranja osjećao sam se ugodno na fakultetu i ponosno što studiram na FFZG-u. Naravno, nemojte me krivo shvatiti, naš Fakultet ima puno mana i nedostataka, od zastarjelih učionica i opreme do spore i naporne administracije i birokracije. Ima puno različitih studija i ponešto neobičnih ljudi. Ali Filozofski ima svoj šarm.

Taj šarm primarno dolazi od ljudi koji održavaju kulturu ovoga Fakulteta. Od studenata koji održavaju kulturu druženja i studentskog života do profesora koji održavaju kulturu Filozofskoga kao mjesta prenošenja znanja i razmjenjivanja mišljenja. To je postalo najviše očito za vrijeme korone, kada je baš taj aspekt studiranja primio najveći udarac. Vidjelo se tada da i profesori i studenti pate. Zbog korone sam i ja odlučio uzeti apsolventsku godinu i iskreno to je bila jedna od mojih najboljih odluka. Kada sam se vratio s apsolventske godine, moja se želja za studiranjem ponovo vratila, ocjene su mi se poboljšale te sam se napokon aktivirao oko naše studentske udruge STUP, koje sam sada i predsjednik.

I baš to je najveća pouka i vrijednost koju ću ponijeti s ovoga Fakulteta. Ljudi su ti koji su važni. Pozitivna i zdrava kultura je važna. Sreća je važna. Jer moguće je imati veliku grupu sposobnih i pametnih ljudi, ali dokle god oni nisu sretni i dokle god ne postoji neki cilj ili zajednica u koju oni vjeruju, neće moći ispuniti svoj potencijal. To mi je znanje dragocjeno jer se nakon završetka fakulteta mislim baviti organizacijskom psihologijom.

Vrijednosti nisu jedino što sam stekao na ovome Fakultetu. Studij psihologije naučio me puno o znanjima i kompetencijama koje ću nositi dalje u život. Naučio me znanstvenoj pismenosti, koja mi omogućuje da razumijem i kritički procijenim bilo koji znanstveni rad koji pročitam. Znanje statistike i metodologije smatram najvažnijim jer je ono osnovno za razumijevanje svih ostalih područja, ali i jer ima praktičnu vrijednost na tržištu rada u području kojim se želim baviti. Studij me naučio bolje razumjeti ljude, što ih pokreće i kako funkcioniraju. To su znanja koja mogu primijeniti u bilo kojem aspektu života. Moja je jedina zamjerka što je dobar dio tih znanja ostao na teorijskoj razini te mi je žao što nisam imao veći doticaj s praktičnim znanjima i kolegijima.

Treća stvar koju bih izdvojio kao bitan i neizostavan dio svojeg iskustva studiranja jest naš Klub studenata psihologije STUP. Iako sam se u udruzi aktivirao tek prošle godine, zasada je to jedno od najpozitivnijih iskustava koje sam tijekom studija imao. U našoj udruzi upoznao sam puno sposobnih i zabavnih ljudi, imao iskustva i doživljaje kakvi mi inače ne bi bila dostupni tijekom studija te sam stekao praktične kompetencije koje će mi pomoći na većini radnih mjesta. STUP je zapravo odlična alegorija za moje iskustvo ovoga Fakulteta. Mjesto na kojem je moguće naučiti puno toga i postati bolji stručnjak u svojem području, ali ujedno mjesto koje čine svi njegovi članovi i kultura te koji mu daju svrhu i šarm.

ZVONIMIR STANEČIĆ

DIPLOMSKI STUDIJ POLJSKOGA JEZIKA I KNJIŽEVNOSTI TE RUSKOGA JEZIKA I KNJIŽEVNOSTI.

Moje studiranje na Filozofskome fakultetu kao iskustvo mogu ocijeniti kao nešto najljepše što mi se moglo dogoditi u životu. Kao osobi kojoj je bitno stjecanje novoga znanja i kontinuirano učenje to je bio jedini razumljiv put koji sam mogao izabrati u svojem životu. U početku izbora tog puta imao sam nekoliko kombinacija, a srce je izabralo ono što je htio i razum i u čemu sam dobar, a to su jezici. Na Filozofski fakultet došao sam s predznanjem poljskoga jezika, a svoj sam ruski gradio od nule, čemu mogu zahvaliti od srca svim sudionicima u tom procesu, da nekoga ne ispustim. Također zahvaljujem i onima koji su mi pomogli da proširim svoje vidike i iskustva u odnosu na poljski jezik i poljsku književnost.

Teškoće koje sam imao tijekom studija uglavnom su bile tehničke prirode, i te sam teškoće rješavao sâm ili u sudjelovanju sa svima koji su mi mogli pomoći. Primjer takvih teškoća tehničke prirode bilo je pronalaženje dobra načina čitanja teksta koji je označen sa znakovima za naglašavanje u ruskome jeziku. Spreman sam podijeliti to znanje onomu komu će ono biti potrebno i od koristi. To znanje rješavanja konkretnoga problema u ovom je slučaju specifično za čitanje ruskog jezika uz pomoć tehnologije.

Ono što volim na Filozofskome fakultetu i na što sam uvijek nailazio jest susretljivost ljudi, što mi je i pomoglo u mojem uspjehu i studiranju. Uvijek sam bio mišljenja da bez dobra međuljudskog i profesionalnog odnosa nema ni mogućnosti uspjeha.

S Filozofskoga fakulteta nosim i nosit ću sve njegove pozitivne vrijednosti: otvorenost, ljudskost, jer me Filozofski u njoj još više unaprijedio, kolegijalnost, sve stečeno znanje s područja jezika, književnosti i filologije te unaprijeđenu komunikativnost. S Filozofskoga nosim kulturološke i prevoditeljske, kao i lingvističke kompetencije, za koje vjerujem da će mi pomoći u životu i na budućem karijernom putu.

PETRA SKUKAN**DIPLOMSKI STUDIJ POVIJESTI UMJETNOSTI I ARHEOLOGIJE.**

Moj boravak na Filozofskome fakultetu u Zagrebu zasigurno je izuzetno kompleksno, raznoliko te obogaćujuće iskustvo. Snalaženje u veliku sustavu ovoga Fakulteta iziskivalo je puno truda, pogotovo tijekom prve godine studiranja i pri mijenjanju studijske grupe, no upravo je ta raznolikost opcija bila korisna da bolje shvatim što me zanima te kako se snaći u dugim administrativnim procesima. Međutim najznačajniji dio mojeg iskustva definitivno je moje sudjelovanje u akademskome pjevačkom zboru *Concordia discors*. Sudjelovanje u zboru nije samo proširilo moje vidike u glazbenom smislu već mi je omogućilo izgradnju dubokih prijateljskih veza, kao i osjećaj pripadnosti zajednici te vještine rada u velikoj grupi ljudi.

Tijekom studiranja na Filozofskome fakultetu stekla sam različite kompetencije, znanja i vještine. Rad kao asistent studentima s invaliditetom obogatio me empatijom i strpljenjem te mi pomogao razviti komunikacijske vještine. Sudjelovanje u upravi Kluba studenata povijesti umjetnosti tijekom izazovnih vremena korone poučilo me dodatno timskomu radu i prilagodljivosti. Kao demonstratorica jednoj profesorici usavršila sam svoje pedagoške i organizacijske vještine kao i to kako odvojiti osobno od poslovnog. Sudjelovanje u Zboru dodatno je obogatilo moje iskustvo, razvijajući moje glazbene vještine i ojačavajući moju predanost kolektivnom radu.

Vrijednosti koje sam stekla na Filozofskome fakultetu, osobito kroz sudjelovanje u pjevačkom zboru i rad s različitim studentskim organizacijama, postat će temelj mojeg daljnjeg osobnog i profesionalnog razvoja. Empatija, suradnja, organizacijske vještine i predanost zajednici postale su neizostavan dio mojeg identiteta. Vjerujem da će te vrijednosti biti ključne u mojem budućem profesionalnom životu, bilo da nastavljam raditi u akademskom okruženju, umjetničkoj industriji ili negdje drugdje.

Vrijednosti koje sam stekla tijekom studiranja na Filozofskome fakultetu, posebno kroz sudjelovanje u terenskim nastavama na arheološkim lokalitetima i posjetama relevantnim gradovima i znamenitostima u okviru kolegija povijesti umjetnosti, duboko će utjecati na moj daljnji osobni i profesionalni razvoj. Ta su mi iskustva omogućila praktično primjenjivanje teorijskih znanja, učeći me kako se radi u stvarnim arheološkim situacijama i kako se umjetnička djela stvarno manifestiraju u fizičkom svijetu. Rad na arheološkim terenima potaknuo me na razvijanje istraživačkoga duha, strpljenja i sustavnosti, ključnih vještina u arheologiji. S druge strane terenske nastave iz povijesti umjetnosti omogućile su mi dublje razumijevanje umjetničkih stilova, konteksta i tehničkih inovacija kroz stvarni kontakt s umjetničkim naslijeđem.

Ta iskustva potvrdila su moju strast prema arheologiji i povijesti umjetnosti te me nadahnula da nastavim raditi u tim područjima. Osim toga usavršila sam vještine timskoga rada, komunikacije i rješavanja problema, što će biti neprocjenjivo u bilo kojoj budućoj karijeri unutar moje struke. Usto ta su mi iskustva otvorila oči za važnost očuvanja kulturne baštine i umjetničkoga naslijeđa, potičući me da pridonosim tim naporima u budućnosti.

JOSIP MAJSEC**DIPLOMSKI STUDIJ SOCIOLOGIJE I FILOZOFIJE.**

Moje iskustvo studiranja izuzetno je ugodno i bogato. Tijekom studija pokušavao sam se uključiti u mnoge izvannastavne aktivnosti koje su me zanimale kako bih od studija dobio više od samog pohađanja

nastave i polaganja ispita. Te aktivnosti odnosile su se kako na studentske udruge odsjeka tako i na razne oblike studentskoga predstavnštva. Kroz rad u udrugama uspio sam upotpuniti svoj dojam o disciplinama koje studiram te se povezati s višegeneracijskim okruženjem koje te udruge krasi. Usto kroz obavljanje funkcija kao što su predsjednik Vijeća studenata, studentski pravobranitelj te predsjednik Studentskoga zbora upoznao sam se sa širom strukturom Fakulteta, došao u kontakt sa mnoštvom studenata raznih studija, s kojima sam kroz razgovor mogao steći uvid u iskustva i probleme s kojima se oni nose, koji su drugačiji od mojih, ali svejedno dio istoga Fakulteta na kojemu studiramo. Makar je bavljenje svim tim funkcijama i izvannastavnim aktivnostima uzimalo puno vremena i stvaralo puno obaveza, odgovornosti i stresa, mislim da sam kroz to iskustvo studiranja, koje je na svojem putu uključivalo upravo golemu količinu aktivnosti koje su mi pokazale što studij na jednom fakultetu može biti, dobio i ono što sam priželjkivao od studiranja, ako ne i više od toga. Zbog toga će studiranje za mene uvijek biti pojam koji uključuje toliko više toga od puka pohađanja nastave, učenja i polaganja ispita. Studiranje je ono kada svoje vrijeme na studiju iskoristiš tako da odeš korak dalje od tog minimuma koji se od tebe očekuje.

Upravo zbog brojnih aktivnosti kojima sam se bavio stekao sam mnoge kompetencije i znanja koje vjerojatno ne bih dobio samo fokusirajući se na nastavni dio. Makar vjerujem da sam, što se tiče znanja svojih struka, dobio zadovoljavajuće znanje, pogotovo ako se uzme u obzir i dodatan trud koji sam ulagao u čitanje onoga što nije bilo obavezno za ispite, mislim da većina vještina i znanja koje će mi svakako koristiti u životu, bavio se strukom ili ne, dolazi od gore navedenih aktivnosti. Potreba da se koordinira rad unutar većih i manjih grupa, uvid u organizaciju i pozadinske procese iza raznih događaja kao što su tribine, konferencije i slično, pisanje projekata, suradnja s institucijama kako bi se riješili problemi – to su sve vještine i znanja koja sam stekao zbog bogata iskustva u udrugama i predstavničkim tijelima.

Kroz kombinaciju rada u udrugama te predstavničkim tijelima vjerujem da sa sobom dalje u život nosim neobičan spoj dvaju važnih uvjerenja: prvog da se uvijek može nešto napraviti i da zbog toga treba uvijek pokušavati iznova, makar se isprva nije uspjelo, i drugog da uvijek treba pokušavati napraviti svijet boljim mjestom. Kako sam kao studentski pravobranitelj te predsjednik Vijeća studenata i Studentskog zbora imao jako puno prilike da direktno sa studentima radim na tome da se njihovi problemi riješe te da se opća situacija oko studentskog života na Filozofskome i kvalitete studiranja poboljša, mislim da je u meni zacementirana ideja svojevrsne „borbe za dobro“ koju sam tako često imao u glavi kad sam se bavio gore navedenim stvarima. I kroz rad u udrugama također mi je postalo jasno da je taj rad usmjeren ponajprije u korist drugih, onih koji će naš angažman u udruzi iskoristiti kao platformu da svoj život i akademski put učine boljim i kvalitetnijim. Zbog toga dalje u život nosim uvjerenje da pokušam svoj budući rad usmjeriti prema društvenoj dobrobiti, od koje će drugi imati više koristi nego ja, a da korist koju bih ja imao od toga, kao i u slučaju udruga, dolazi ne kao uzrok mojega djelovanja već kao sretna nuspojava u kojoj stječem vještine, znanje i iskustvo koje će me dalje voditi kroz život. Studiranje na Filozofskome bilo je transformativno iskustvo koje me izgradilo u osobu koja jesam i pokazalo mi je u kojem smjeru dalje želim ići te mogu biti samo zahvalan da je uz sve muke koje je odgovornost funkcija i aktivnosti koje sam obavljao nosila sa sobom ona ipak pomogla da postanem mnogo zrelija i savjesnija osoba koja je odlučila što joj je važno u životu.

ZAKLJUČNA MISAO

Predstavljene studentske vizure pružaju uvid u razmišljanja kolegica i kolega koji, na razini Fakulteta, pripadaju istoj studentskoj zajednici obilježenoj poticanjem individualnosti i razvoja kritičkih vještina. Polazeći

u svojim iskazima od sličnih tematskih odrednica, studentice i studenti istovremeno iskazuju heterogenost jednakovrijednih iskustava te svatko od njih daje sasvim osoban doprinos razumijevanju studentskoga kolektiva shvaćenoga *iznutra*, iz same zajednice. Na temelju toga kao zaključna misao ovoga poglavlja nameće se svijest o tome da je prostor našega Fakulteta poticajno okruženje u kojemu se njeguju dijalog i kritičko razmišljanje te potiču otvorenost, inkluzivnost i tolerancija. Mjesto je to na kojemu se (trans)formiraju vlastiti identiteti, mišljenja i stavovi te koje nas, zahvaljujući znanjima i kompetencijama stečenima u okviru studija, priprema za kvalitetno bavljenje budućim profesijama i relevantnu društvenu participaciju. Ostaju nam nada, ali i odgovornost, da će Fakultet i u budućnosti njegovati ista načela koja će pridonositi stvaranju boljega i pravednijeg društva u cjelini.

Lea Biličić

IZVORI

- Akademski zbor Filozofskoga fakulteta u Zagrebu *Concordia discors*. Dostupno na: <https://zbor.ffzg.unizg.hr/o-nama/> (2. 10. 2023).
- Centar za potporu e-učenju. Dostupno na: <https://cpeu.ffzg.unizg.hr/> (15. 9. 2023).
- Časopis *Fragmenti*. Dostupno na: <https://fragmentiffzg.wordpress.com/o-casopisu/> (8. 9. 2024.).
- Časopis *Germanist*. Dostupno na: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100077370109408> (8. 9. 2024.).
- Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Dostupno na: <https://web2020.ffzg.unizg.hr/> (15. 9. 2023).
- Infocentar. Dostupno na: <https://infocentar.ffzg.unizg.hr/index.php/about/> (15. 9. 2023).
- Klub A-302. Dostupno na: <http://www.ffzg.unizg.hr/slaven/juzslav/studenti/a-302/> (15. 9. 2023).
- Klub *Diskrepancija*. Dostupno na: https://www.facebook.com/diskrepancija/?locale=hr_HR (15. 9. 2023).
- Klub *Eufonija*. Dostupno na: <http://www.ksf-eufonija.hr/> (15. 9. 2023).
- Klub *Initium*. Dostupno na: <https://www.ffzg.unizg.hr/klafil/klub-studenata-klasicne-filologije-initium-obavijest-opocetku-rada-udruga/> (15. 9. 2023).
- Klub *ISHA – Zagreb*. Dostupno na: <https://www.facebook.com/people/Klub-studenata-povijesti-ISHA-Zagreb/100066480737416/> (15. 9. 2023).
- Klub K. Dostupno na: https://www.facebook.com/komparatisti/?locale=hr_HR (15. 9. 2023).
- Klub *KSEKA*. Dostupno na: https://www.facebook.com/klubstudenatakseka/?locale=hr_HR (15. 9. 2023).
- Klub *Prometheus*. Dostupno na: <https://ksaprometheus.ffzg.unizg.hr/> (15. 9. 2023).
- Klub *Puškin*. Dostupno na: <https://www.facebook.com/ksru.puskin/> (15. 9. 2023).
- Klub *ŘÍP*. Dostupno na: <https://www.facebook.com/profile.php?id=61554329679163> (1. 9. 2024).
- Klub studenata Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Dostupno na: <https://ksff.ffzg.unizg.hr/> (2. 10. 2023).
- Klub studenata informacijskih znanosti. Dostupno na: <https://ksiz.ffzg.unizg.hr/> (1. 9. 2024).
- Klub studenata kroatistike *Skup*. Dostupno na: <https://www.facebook.com/people/Klub-studenata-kroatistike-SKUP/100081903633600/> (15. 9. 2023).
- Klub studenata lingvistike *Asterisk*. Dostupno na: https://asterisk.ffzg.unizg.hr/?page_id=58 (15. 9. 2023).

- Klub studenata pedagogije. Dostupno na: <https://ksp.ffzg.unizg.hr/> (15. 9. 2023).
- Klub studenata povijesti umjetnosti. Dostupno na: <https://www.facebook.com/KSPUFF/> (15. 9. 2023).
- Klub studenata psihologije *Stup*. Dostupno na: https://stup.ffzg.unizg.hr/?page_id=153 (15. 9. 2023).
- Klub studenata turkologije. Dostupno na: <https://kst.ffzg.unizg.hr/> (15. 9. 2023).
- Klub studenata ukrajinstike. Dostupno na: <https://www.facebook.com/groups/Klub-Studenata-Ukrajinstike-Filozofskog-Fakulteta-126436050748958/> (15. 9. 2023).
- Klub *Taraŋgiŋi*. Dostupno na: <https://www.facebook.com/klub.tarangini/> (15. 9. 2023).
- Klub *X.a*. Dostupno na: <https://xa.ffzg.unizg.hr/> (15. 9. 2023).
- Klub *Žubr*. Dostupno na: <https://www.facebook.com/skpZUBR/> (1. 9. 2024).
- Knjižnica Filozofskoga fakulteta. Dostupno na: <https://knjiznica.ffzg.unizg.hr/> (15. 9. 2023).
- Kulturflux*. Dostupno na: <https://kulturflux.com.hr/redakcija> (15. 9. 2023).
- LGBTIQ-inicijativa *AUT*. Dostupno na: <https://ksff.ffzg.unizg.hr/sekcije/lgbtiq-inicijativa-aut/> (2. 10. 2023).
- NOUS*. Dostupno na: <https://www.facebook.com/NOUSPhilosophy/> (15. 9. 2023).
- Savez studentskih udruga Filozofskoga fakulteta. Dostupno na: <https://ssuff.ffzg.unizg.hr/o-nama> (15. 9. 2023).
- Studentski zbor Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Dostupno na: <https://szbor.ffzg.unizg.hr/o-nama/> (15. 9. 2023).
- Udruženje studenata filozofije. Dostupno na: <https://www.facebook.com/usf.ffzg/> (15. 9. 2023).
- Ured za studente s invaliditetom. Dostupno na: http://www.ffzg.unizg.hr/ssi/?page_id=199 (15. 9. 2023).
- Zeleni Filozofski*. Dostupno na: <https://www.facebook.com/zeleniffzg/> (2. 10. 2023).

Na mrežnoj stranici <https://www.ffzg.unizg.hr/studentski-casopisi> nalaze se obavijesti o recentnim časopisima studentskih klubova i udruga te studenata pojedinih odsjeka Filozofskoga fakulteta.